

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXIX.—LETO XXIX.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK) MARCH 21, 1946

ŠTEVILKA (NUMBER) 57

Nikolaj Švernik novi predsednik Sovjetske unije

Kalinin se umaknil vsled
bolezni; kabinetni
člani bodo poslej nosili
naslov ministrov

MOSKVA, 20. marca. — Sno-
či je bilo naznanjeno pred obe-
ma zbornicama Vrhovnega sov-
jeta, da je pri reorganiziranju
sovjetske vlade, ki je vodila voj-
no, Josip Stalin še nadalje ob-
držal urad premijera, medtem,
ko se je Mihail I. Kalinin, ki je
star 70 let, vsled pešajočega vi-
da umaknil iz urada predsedni-
ka Vrhovnega sovjeta.

Na Kalininovo mesto kot
predsednik Sovjetske unije je bil
izvoljen Nikolaj M. Švernik, do-
sednji podpredsednik in pred-
sednik zbornice narodnosti, ka-
kor se imenuje nižja zbornica
Vrhovnega sovjeta.

Kalinin pa bo še nadalje ostal
član predsedstva, kakor se im-
enuje sovjetski kabinet.

Molotov ostane še nadalje
manjši minister

V ostalem ostane sovjetski
kabinet skoro nespremenjen.
Vladimir Molotov obdrži še na-
dalje portfelj za zunanje zade-
ve, in Stalin bo obdržal poleg
premierskega mesta tudi port-
felj ministra obrambe.

Nikolaj Švernik je 58 let star
in je bil mnogo let unijski vod-
nik. Napisal je več knjig o gi-
stih strokovnih unij in je na-
čelval sovjetski delegaciji, ki
je pred štirimi leti udeležila
kongresa britskih strokovnih
unij.

Obe zbornici Vrhovnega sov-
jeta sta odglasovali, da se čla-
ni sveta ljudskih komisarjev po-
slej ne bodo več imenovali "ko-
misarji", temveč "ministri". Tu-
di Stalin, ki je bil ponovno iz-
voljen v obeh zbornicah na svo-
je prejšnje mesto, bo poslej no-
šel naslov "premijerja", ne pa
"predsednika sveta ljudskih ko-
misarjev."

Vožnja po jezeru Erie

Detroit & Cleveland Naviga-
tion Co., sporoča, da bo prvi par-
ni ladji, in sicer "City of De-
troit III", prispel v Cleveland
dne 2. aprila zjutraj in se vrne
tudi večer ob 11:30 nazaj v De-
troit. S tem se prične redna
plovba med tema mestoma. Dru-
gi parnik, ki bo vozil na tej li-
niji, "City of Cleveland III",
bo plul izmenoma s prvim par-
nikom, tako da pride vsak dan
drugi parnik v naše pristanišče.
S tem odpre ta družba svoje
78. leto paroplovbe na jezeru
Erie.

Stara korenine med clevelandskimi juristi

Frank Adgate Quail, star 80
let, ki je že 57 let advokat v dr-
žavi Ohio, je bil nominiran za
predsednika Cleveland Bar
Association za tekoče leto. Mr. Quail
je samesec in živi na 2201 Har-
court Dr., Cleveland Heights.

Zdrav narod, posebno mladi-
na, potrebuje najboljše nege,
proti fašizmu. Prilika za do-
nos v sklad otroške bolni-
šnice v Sloveniji je za vse po-
močnike. Prispevajte po svoji
moči k delu "Enakopravnosti" lah-
ko oddaste vaš doprinos!

Wallace apelira na Rusijo za pojasnila, Amerika pa naj neha tolči na "vojni boben"

NEW YORK, 20. marca.—Trgovinski tajnik Henry A. Wallace je snoči imel tukaj govor, v katerem je izjavil, da ne morejo Zed. države ničesar pridobiti, pač pa veliko izgubiti, ako se bo tukaj "tolčko na vojni boben," obenem pa je apeliral na Sovjetsko Rusijo, da bi z večjo jasnostjo razložila svoje stališče, kakor se je storilo doslej.

OPA urad proti podražiti vožnje na cestni železnici

Zadnji teden je bilo priznано
povišanje plač uslužbenem pri
clevelandski cestni železnici. Ta
teden pa je že sestavil glavni
poslovodja Walter J. McCarter
načrt, da se v nekaterih slu-
čajih podraži vožnja na cestni že-
leznici, da se pokrije razlika v
dohodkih, ki bi nastala radi po-
višanja plač.

Tako je bilo priporočano, da
se računa za vsako vožnjo 10
centov in listki bi stali tudi po
10c; tedenske vozne karte za
šolarje bi se zvišale od 50 na
75c; dalje, da se ukine vsak
nadačasni del za uslužbenca, itd.,
na kateri način bi se letno prid-
obilo dva milijona dolarjev.

Temu pa obeta nasprotovati
OPA, kakor tudi mestna zbor-
nica, šolski odbor in unija. Tho-
mas P. Meaney, predsednik uni-
je priporoča, naj se odstrani go-
tovo načelnike departamentov
v sistemu poulične železnice, ki
vlečejo mastne plače, toda se
brez njih lahko izhaja.

Byrnesova izjava glede "levičarjev"

WASHINGTON. — Te dni so
nekateri člani kongresnega po-
odseda za vojaške zadeve pri-
šli na dan s trditvijo, da se v
državnem departamentu nahaja
v službi večje število "radikal-
cev", ki so simpatični Sovjetski
uniji, in da bi državni depart-
ment moral izvesti "čistko", ki
bi te uradnike iztrebila iz de-
partamenta.

Državni tajnik Byrnes je se-
daj tozadevno izjavil, da edino
vprašanje, ki prihaja v poštev
pri presojanju uradnikov de-
partamenta je, ali so lojalni Zed.
državam, ako pa poleg tega go-
jijo simpatije bodisi za Veliko
Britanijo, Francijo ali kateroko-
lo drugo državo, ni njegova
briga.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Duluth, Minn. — V bolnišnici
St. Mary je dobro prestal ope-
racijo Pavel Bižal iz Chisholma.
— V isti bolnišnici je tudi Mar-
tin Spolar iz Aurore, kjer se je
poškodoval pri delu v železnem
rudniku. — Dnevi so tukaj že
lepi, solnčno pomladanski, kar
je videti pri pticah, ki so si že
pričele graditi svoja gnezda.

Franklin, Kans. — Tukaj je
umrla Elizabeth Volk, stara 58
let, doma iz Celja na Štajers-
kem. Bolehala je štiri leta in
pol. Zapuščena moža, tri sinove
(starejši se še nahaja na Paci-
fiku) in dve hčeri, vsi odrasli.
Detroit. — Od vojakov je bil
15. marca po treh letih službe
častno odpuščen Henry F. Ster-
nisha.

Občutno pomanjkanje lon- čenih cevi

Maurice J. Fishman, ki je
pred nedavnim naznanil, da bo
zgradil 1.000 novih domov v
Garfield Heights in v Parma,
poroča, da ima na roki dovolj
lončenih cevi za odvodne kana-
le iz novih hiš za samo 10 do-
mov. V tem je baže sedaj naj-
večji zadržek, ker se ne more
nikjer dobiti lončenih cevi za od-
vodne kanale, da se ne more
pohiteti z gradnjo novih hiš. Ne-
katere tovarne za izdelovanje
lončenih cevi so imele več ted-
nov trajajoče stavke, od katerih
so nekatere že poravnane, druge
v okolici Akrona pa še ne.

Britanska vlada odklonila predlog generala Andersa

LONDON, 17. marca (O.N.
A.) — Danes sem izvedel, da je
britanska vlada odklonila še
zadnji predlog generala Ander-
sa, vrhovnega poveljnika poljs-
kih čet v Italiji, ki je želel ohrani-
ti poljsko armado kot enotno
organizacijo. Predložil je bil, da
se jo pod tem pogojem odvede
v kakšno oddaljeno deželo, ako
potrebno.

Poljski komandant je bil pre-
tekli četrtek pozvan skupaj s
drugimi poveljniki poljskih čet
v Italiji, Nemčiji in Škotski v
London na posvetovanje, v te-
ku katerega je prejel omenjeni
odgovor.

Attlee sporočil načrt za demobilizacijo Poljakov

Na sestanku z uradniki an-
gleške vlade, na katerem je bil
navzoč tudi angleški minister-
ski predsednik Attlee, je bilo
povedano poljskim generalom,
da je načrt za demobilizacijo
poljske armade popolnoma ne-
odvisen od načrta za demobili-
zacijo angleške armade. Attlee
je izrazil Poljakom hvaležnost
britanskega naroda "za nepre-
cenljive zasluge poljskih voja-
kov na nešteto bojišč", obenem
pa jih opozoril, da je vojno mi-
nistristvo izdelalo načrt za nji-
hovo demobilizacijo.

General Anders je zamen protestiral proti sklepu

Gen. Anders je nato baže pro-
testiral proti temu načrtu, češ,
razmere na Poljskem so take,
da je povratek nemogoč. Pred-
lagal je radi tega, da bi bilo naj-
bolje odvesti poljsko armado
kamorkoli na Srednji vzhod, ali,
ako potrebno, v južno Afriko.

Odgovor angleških uradnikov
pa je bil baže, da je nemogoče
preklicati odlok britanskega mi-
nistristva sveta, ter da je
čimbolj brza demobilizacija na-
d vse potrebna, da se v doglednem
času izmiri svet.

Priporočila višje plače za bolničarke

Pred par dnevi se je vršilo v
Carnegie Hall zborovanje držav-
ne organizacije bolničark, ob
kateri priliki je imel govor Har-
ry J. Dworkin, bivši član Fifth
Regional War Labor Board.
Dworkin je v govoru priporočal,
da bi se moralo bolničarkam po-
višati plače za 20 odstotkov in
da bi se jih moralo sprejeti v
sistem socialnega zavarovanja,
kjer so do sedaj izključene.

Na ta način bi se tudi več de-
klet posvetilo bolničarstvu, je
rekel Dworkin.

Kdor je človekoljub, daruje za otroško bolnico v Sloveniji

Občutno pomanjkanje lon-
čenih cevi
Maurice J. Fishman, ki je
pred nedavnim naznanil, da bo
zgradil 1.000 novih domov v
Garfield Heights in v Parma,
poroča, da ima na roki dovolj
lončenih cevi za odvodne kana-
le iz novih hiš za samo 10 do-
mov. V tem je baže sedaj naj-
večji zadržek, ker se ne more
nikjer dobiti lončenih cevi za od-
vodne kanale, da se ne more
pohiteti z gradnjo novih hiš. Ne-
katere tovarne za izdelovanje
lončenih cevi so imele več ted-
nov trajajoče stavke, od katerih
so nekatere že poravnane, druge
v okolici Akrona pa še ne.

Sovjetska vlada želi, da se seja varnostnega sveta Združenih narodov odloži

CHURCHILL SE BAJE UMAKNE V POKOJ

LONDON, 20. marca. — Te
dni sta dva londonska časopisa
poročala o govorici, da bo Win-
ston Churchill odstopil kot vo-
dja opozicije v parlamentu. Cen-
tralni urad konzervativne stran-
ke pa je izjavil, da mu o tem
ni ničesar znanega.

Argentinske volitve so bile prevara?

BUENOS AIRES, 15. marca
(O.N.A.) — Dr. Jose Tambori-
ni je danes izjavil, da obstoja
sumnja, da so bili demokrati v
Argentini žrtve "najbolj pre-
frigrane volilne goljufije, kar
jih pozna argentinska zgodov-
vina".

Tamborini, ki je bil kot kan-
didat za predsedništvo očitno
poražen, je dejal, da vse pritož-
be, katere dobiva zdaj že 14 dni,
podpirajo to sumnjo. Za kaj
gre, ni hotel povedati bolj v
podrobnostih, dokler ne bo
"stvar bolj natančno preiskana".

Navzlic temu pa je Tambori-
ni naglašal, da bi bilo nespam-
etno podcenjevati moč Peroni-
zma. Tudi če je Peron zmagal
na podlagi prevare, je vendar
neoporočeno, da je bila prevara
mogoča le, ker so bili njegovi
pristaši zelo številni, je dodal.

Mestna vlada odpre še eno parking loto

Novo parkališče se bo nare-
dilo in dalo na razpolago avto-
mobilistom severno od Shore
Dr., zapadno od E. 9th St. Mest-
ni pravni direktor Lee C. How-
ley pa je naznanil, da se bo na-
redilo načrt, po katerem se bo
odprl za parkališče prostor za
2.000 avtomobilov poleg mest-
nega stadiona. Naval na novo
parkališče je bilo nad vse pri-
čakovanje veliko. Radi tega se
bo poskrbelo še za več prostora
v tisti okolici, da se ustreže čim
večjemu številu avtomobilistov.

Volitve v maju odločijo

Dne 7. maja se bodo vršile v
Clevelandu izredne volitve, pri
katerih bodo imeli državljani
priliko odločiti o izdaji bon-
dov v vsoti 50 milijonov dolarjev,
katere se potrebuje za razne
nove zgradbe in popravilo obsto-
ječih javnih naprav. S tem v
zvezi je poseben odbor delal na-
črte dve leti, kaj se najbolj nu-
jno potrebuje v mestu in okraju,
in ti načrti pridejo pred volilce,
da jih odobrijo ali zavrnejo.

Danes je rojstni dan vetera- na Doubrava

Corp. Donald Doubrava, cleveland-
ski marinar, ki je zgubil
v vojni obe roke in eno nogo,
praznuje danes svoj 24. rojstni
dan v Philadelphia Naval bol-
nišnici. Njegova mati, Mrs.
James Doubrava, 3161 E. 99
St., bo nekaj dni s sinom v bol-
nišnici. Cleveland Press je lan-
sko leto zbiral za tega vetera-
na prispevke in njegov sklad
znaša nekaj nad \$15.000.

Želi, da se seja varnostnega sveta v New Yorku vrši 10. aprila

WASHINGTON, 20. marca.—Rusija je izrazila željo,
da se seja varnostnega sveta Združenih narodov, ki se je
imela pričeti v ponedeljek v New Yorku, odloži do 10. aprila.

Nocoj je bilo tukaj odkrito,
da so Zedinjene države prosile,
da spor med Sovjetsko unijo in
Iranom dobi prednost pri sestavi
dnevnega reda varnostnega
sveta, da pa ob času, ko je bila
izražena prošnja, ameriška vla-
da še ni vedela, da bo Rusija
prosilila za odločitev seje.

Ameriška vlada je tudi prosi-
la Rusijo in Iran, da sporočita
Zedinjenim državam o pogaja-
njih med njima za izravnanje
spora.

Trygve Lie, generalni tajnik
organizacije Združenih narodov,
ki se nahaja tukaj kot gost Ze-
dinjenih držav, je objavil pisma
sovjetskega poslanika Andreja
Gromika in ameriškega delega-
ta pri Združenih narodih, potem
ko sta bila prošnji Sovjetske uni-
je in Zedinjenih držav poslani
članom varnostnega sveta in
iranskega poslanstva v Washing-
tonu.

Splošen vtis tukaj je, da se bo
seja varnostnega sveta vršila
kot je bilo določeno. Ni sicer iz-
ključeno, pač malo možno, da bo
vseh 11 članov sveta privolilo
na odločitev seje do 10. aprila.

Razpečevalec avtomobilov obtožen raketirstva

Emil Semuno, 3005 Portman
Ave., veteran, si je izposloval
prednost za nakup novega av-
tomobila, Nash izdelka pri raz-
pečevalcu Henry Presnelli,
3858 W. 25 St., in naplaval na
račun \$200. Veterani bi imeli do-
biti štirinajsti avtomobil. Raz-
pečevalec pa je hotel kupijo
nekoliko nategniti, da mu prine-
se več dobička; avtomobil je
opremil z raznimi posebnostmi
in cse tisto prišel ceni avtomobi-
la, kar je veteran odklonil,
ker ni bil zmožen toliko plačati.
Pri razpečevalcu pa je služila
kot knjigovodkinja Mrs. Jo Mc-
Nally, ki je sestra veterana
Emila Semuna, kar pa razpeče-
valec ni videl. Semuno je šel za-
tožit razpečevalca na Better
Business Bureau, kakšno takti-
ko rabi pri prodajanju avtomobi-
lov. Sestra je pustila službo
in razpečevalec je veteranu ob-
ljubil vrniti \$200.

Eksplodizja peči močno ranila dvojico

Alfred Le Pelley, star 62 let
in njegova žena Irma, stara 65
let, sta bila težko ranjena od
kosov peči, ki sta jo kurila z
lesom, v neki garaži na naslovu
3062 W. 46 St., ki je bila pre-
delana v začasno stanovanje. V
torek zvečer sta ravno večer-
jela, ko je nenadno eksplodirala
peč in kosi so leteli po pro-
storu. Mož je tako težko ranjen
v desno nogo, da mu jo bodo
morda morali še odrezati. Žena
pa je bila zadeta v levo nogo.
Oba sta bila prepeljana v mest-
no bolnišnico. Vzrok eksplozije
ni znan.

Položaj na Špan- skem po zavez- niški izjavi

MADRID, 15. marca (O.N.A.)
— Večina dobro informiranih
opazovalcev v španski prestolnici
je mnenja, da "patriotični in
progresivno misleči španski po-
litični prvaki" ne bodo mogli iz-
koristiti zavezniške izjave proti
generalisimu Francu. V pojasni-
lo navajajo na primer dejstvo,
da znašajo budžetni krediti za
armado in policijo daleč preko
50% vsega španskega državne-
ga proračuna.

Kaj naj store španski poli-
tični prvaki proti taki sili vojaš-
tva in policije, ki je dobro or-
ganizirana in moderno opre-
mljena? Kaj jim bo pomagalo, da
so "patriotični in progresivno
misleči"? Ali bodo s tem strmo-
glavili diktatorja?

Dozdej je izjava treh velesil
povzročila le obtok in izdajanje
podtalnih časopisov in letakov.
Francosko - britansko - ameri-
ška nota je seveda ohranila
elemente opozicije, toda čedalje
bolj je videti, da njen namen
ni dosežen.

Toda izjava treh velesil je
imela svoj vpliv tudi na fangis
in druge zagrizene pristaše vla-
de — te je pa le podžgala in jih
napolnila z novim navdušenjem
in novo odločnostjo. V teh krogi-
h je povzročila nov razmah
fanatizma in nove odločnosti, da
je treba podpirati Franca do
zadnjega.

Najbolj važni in najbolj od-
ločni člani opozicije se nahaja-
jo seveda že v zaporu, ali pa
uživajo "pogojno svobodo", kar
pomeni, da je vsak njihov ko-
rak pod strogim nadzorstvom
policije. Dobro informirani opa-
zovalci so radi tega prepričani,
da je neutemeljeno upati, da
utegnejo akademski apeli po-
magati tako oslabele opoziciji,
da si pomaga in doseže cilje, ka-
tere se jim priporoča.

Vse ceste bodo čiste

Samuel F. David, direktor za
javno službo, je sporočil, da se
bo do konca aprila vse ceste z
vodo opralo. Tudi župan Burke
je obljubil, da se bo mesto temeljito
osnažilo, ko praznujemo
letos 150-letnico obstanka. V
severovzhodnem delu mesta se
je že pričelo s pomivanjem cest.
V teku enega tedna se bo dobi-
lo še dva nova voza z velikimi
vodnimi tanki in dva starejša
bosta popravljena, tako da bo
šlo pomivanje hitreje naprej.

Preskrbite potrebno nego
slovenski mladini v Sloveniji!
Prispevajte za otroško bolnico
v Sloveniji! V uradu "Enako-
pravnosti" lahko oddaste vaš
delež!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

RAZTRGAJMO OMREŽJE NACIZMA

Napisal za O. N. A. senator Harley M. Kilgore, predsednik senatnega pododbora za vojaške zadeve

Amerika si mora preskrbeti podporo zaveznikov in nevtralecev, da razprši vojaške organizacije prihuljenega nacizma in razkrinka nacistične kolaboratorje.

Nemški nacisti in militaristi so ustanovili na obeh poloblah močne vohunske postojanke in si pripravili silne gospodarske pozicije za nov poskus dobiti v roke svetovno nadvlado.

Naglasiti moram, da so bila imena objavljena dozdej na imenikih nacističnih agentov izven Nemčije važna le z ozirom na njih število—mnogo bolj nevarni pa so ljudje, ki imajo v rokah vplivne gospodarske in politične pozicije, a so kamuflirani pod pripadnostjo argentinskemu, kolumbijskemu ali ameriškemu državljanstvu.

V zaplenjenih nemških dokumentih je bilo razkrita mnogo o zvezah teh ljudi z nacističnim režimom in njihova vloga—največje važnosti je, da se analiza teh nemških dokumentov nadaljuje brez popuščanja in brez odlaganja.

Svobodoljubni narodi nimajo le naloge, da odkrijejo imena onih, ki so služili fašističnim režimom in da jih kaznujejo. Gre pred vsem za to, da preprečimo ponovitev mednarodnih zarot in da zaplenimo rezerve, ki so bile nakopičene za ponovne poskuse. Ponovna porast nacizma mora biti onemogočena.

V naši lastni kot tudi v drugih deželah je najti danes preglasno manjšino, ki si prizadeva, da nas odvrne od naše prve in poglavitne naloge, namreč, da zares izkoreninimo nacizem in fašizem in da osiguramo mir. Njih stremeljenje je, da prikrivajo veličino sredstev, katera so si nacisti nakopičili za ponovne poskuse, da onemogočijo kaznovanje nemških industrijalcev, ki so pripravili Hitlerjevo vojno, toda ščuvajo na vojno med zavezniki.

Del teh ljudi so kartelisti, to je, ljudje, katerih interesi so popolnoma različni od interesov vsakega posameznega naroda. Njim je do tega, da se zopet obnovi nemške kartele, tako, da bi postalo prekupevanje po starem zopet mogoče. To prekupevanje je v izredno kratkih dobah spravilo v žepe nekaterih posameznikov pravilčno visoke dobičke, obenem pa je ustvarilo širom sveta razmere siromaštva, stradanja in pomanjkanja in izzvalo mednarodno tekmovanje, ki je s časom privedlo do mednarodnih konfliktov.

To so oni kartelisti, ki ščuvajo in pehajo svet v nove vojne, ki so se dali preslepiti Nemcem, ki so podpisovali gospodarske pogodbe za omejitve produkcije in čuvanje visokih cen, ki so dajali Nemcem v roke sredstva in možnosti za gospodarsko in s tem tudi vojaško špijonažo.

Nikakor ne smemo dovoliti tem krogom, da bi dominirali naše politično življenje ter nam iztrgali iz rok vse sadove zmage s tem, da nanovo sezidajo nemško vojaško mašino in napravijo zmedo med zavezniki, ki so s svojimi skupnimi žrtvami in skupnimi naporji izvojevali zmago v svoji vojni proti nacizmu.

Ako hočemo zares za vedno uničiti fašizem, je potrebno, da vse zavezniške sile in tudi nevtralne države tesno sodelujejo med seboj. Pred vsem pa je potrebno, da so zavezniški složni med seboj, kajti le ako bodo zavezniški stali v strnjeni vrsti, ramo ob ramo, bodo nevtralne dežele sprevidele, da smo zares trdno odločeni uničiti fašizem in izruvati vse njegove korenine. Le tedaj bodo njihova ljudstva imela spoštovanje do zaveznikov in prisilila svoje vlade, da sodelujejo z nami. Težko bo le kartelistom teh nevtralnih dežel, ki se danes služijo nacistom kot zastor in zaščita.

Pri tem pa je važno poudariti še nekaj—namreč, da moramo brezpogojno in popolnoma razbiti mreže, katere so Nemci razpeli čez svet. Neusmiljeno moramo odkloniti argumente onih nevtralecev, ki bi hoteli zdržati nemška dobroimetja pod pretvezo, da jih potrebujejo sami v svojo kritja dolgov, katere so Nemci sami napravili v njihovi državi. To ne glede na to, ali gre za dolgove nemške države ali Nemcev posameznikov. Važno je namreč, da morajo biti zahteve onih, ki so se borili proti nacistom in jih končno strmoglavili, upoštevane prej nego zahteve onih, ki ima-

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Velika draginja v Istri; po Kočevju so zelo požgane vasi

Mr. Frank Požar, 21871 Nicholas Ave., Euclid, O., je prejel pismo od brata Antona iz Bazovice, št. 4, pri Trstu, in bratove žene Marije. Oba sta doma iz Hrušice pri Podgradu v Istri.

Mrs. Mary Požar pa je prejela pismo od tete Ivanke Kovačič, in strica Mihaela Kovačiča iz Kočevja, št. 373.

Pismi sta sledeče vsebine:

"Bazovica, 10. decembra 1945.

"Dragi mi brat in ostali!

"Pismo z dne 2. novembra sem prejel. Zelo me je, oziroma nas je razveselilo, da ste še zdravi in živite. Opišem Ti malo naše življenje o teh preteklih, strašnih, nevarnih in žalostnih časih. Ostali smo še vsi živi in zdravi. Milka se je bila poročila 20. junija 1942. leta na Jušice, zgoraj Matulj. Poročila se je na dobro. Imajo gostilno in tovarno sodovke. Ima že sina Stojana in hčerko Tatjano.

"Naš Stanko je že štiri leta pri vojakih in sicer je bil dve leti pod Italijo in po razpadu Italije pa pri partizanih. Zdaj se ima še prerez dobro, je poročnik. Ampak do svobode je bilo tudi zanj slabo. Največ je bil po Brkinih. Zaradi njega smo vžili dosti strahu. Vedno so nas popraševali Nemci, da kje je. Mi smo vedno rekli, da ne vemo. Tako se je vse srečno izteklo. Zopet drugi strah smo imeli zaradi Francet in Danice, ker one so bile obiskovalke. So morale vedno nositi važne reči, ena v Brkine in druga na Kras. Tako smo bili vedno v strahu, da nas bodo vlekli v Nemčijo. Hvalabogu, sešlo se je srečno.

"Radi bombardiranja nismo bili toliko v strahu, dokler niso bombardirali v Trstu, to je 10. junija 1943 in ravno tisti dan so virli tukaj osem bomb. Marija ni bila niti deset metrov proč in vendar ni bilo nič hudega. Jaz sem bil pa v Trstu. Od tistega dneva smo potem bežali vsaki dan in vsaki čas ponoči. To je trajalo neprenehoma skoraj vsaki dan, do zadnjega aprila. Zadnjega aprila zvečer ob 8. uri smo šli v zaklonišče, v eno pečino. Tisti dan je bila nedelja, prišli smo ven pa v tork zjutraj, ker borba je trajala po vasi neprenehoma 24 ur.

"Nane Blažinkin in Ševce, so bili ubiti tukaj. Ampak ti niso bili pri nas, so bili v eni drugi gostilni. Tukaj v Bazovici je bilo tudi nekaj naših mrtvih 35, za Nemce in fašiste se pa ne ve, koliko.

"Doma v Hrušici ni bilo nič požganega. Doma so tudi vsi živi in zdravi. Tudi fantje so se vrnili iz ujetništva, Joško in Lojze. Tona je bil doma terenc.

"Tukaj gre sedaj življenje zelo na trdo. Je vse črna borza. Živil na karto dobimo zelo malo in drugo je tako drago, da en človek lahko porabi 400 do 500 lir na dan, pa se ne bo preveč dobro imel.

"En kilogram mesa stane 260 do 400 lir; en kilogram kruha 100 lir; en kilogram sladkorja 1.000 lir. Kave se sploh ne dobi.

"Obleka, bolj slaba 20.000 lir. Tako, da človek ne more naprej. Obleke nimamo. Od ene strani so nam Nemci pobrali, od druge strani pa je bilo treba Stankotu zmiraj pošiljati. Kadar so imeli hajko, so kar pustili ručak in bežali in tako je bilo treba zopet drugo napraviti in poslati. Tako je večna skrb.

"Kar se tiče naše trgovine, gre zdaj zelo slabo, ker promet iz naših krajev je zaprt. Ne pustijo nobene reči v Trst, niti drvne, kar se tiče trgovine.

"Torej, France, piši še kaj. Te pozdravlja Tvoj brat, "Tone Požar."

"Dragi France in ostali!

"Dosti gorja smo pretrpeli, ali vseeno se mi zdi, da smo srečni, samo da smo ostali živi in da zopet smemo govoriti naš jezik. Ubogi Stanko je dosti prestopal, ampak ne samo on, pač pa vsi naši ubogi trpin, partizani. Dosti solz sem pretočila za njega. Takšne trde noči, pa so morali vedno zunaj spati. Jaz in Tone sva se postarala za 10 let, ker nismo mogli niti spati od skrbi. Samo da nam je sin ostal živ, da nam ga je Bog obvaroval.

"Stanko je napravil osem gimnazij v Gorici; je visoke postave. Vedno je bil vesel, tudi če je bil lačen, ni nikoli tožil. Vsi ga imajo radi. Jaz sem bila meseca junija zelo bolna; bila sem 18 dni v bolnišnici. Devet dni nisem nobenega poznala. Kakor pišeš, tudi Marija je rahlega zdravja. Uboga je tudi ona, ima vedno kaj nad seboj.

"Dragi France, če moreš, pošlji nam kakšno obleko, sicer vem, da imate tudi Vi velike stroške.

"Sprejmite priskrbe pozdrave vsi skupaj.

"Marija Požar."

"Kočevje, 7. januarja 1946.

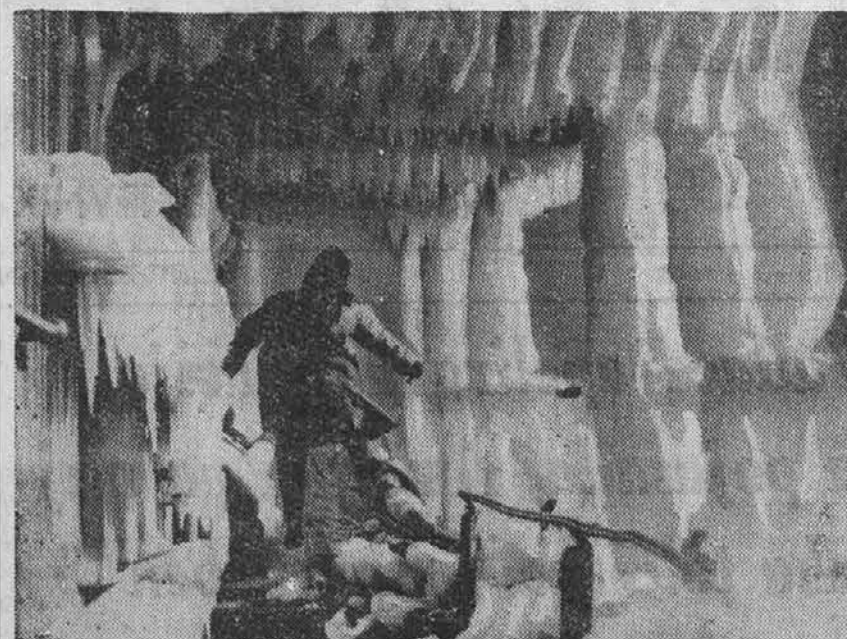
"Draga Marija in cela Tvoja družina!

"Dobila sem Tvoje pismo šele 5. januarja, torej po dveh mesecih, za katero se Ti prav lepo zahvaljujem, da se še spomniš na mene. Nisem imela več upanja, da si bom še kdaj pisala. Kar smo mi prestali v teh strašnih štirih letih, je bilo grozno in zelo mučno. Take vojne ni bilo še nikoli in tudi je Bog ne daj več.

"Vi ste bili srečni, da ste bili tam. Kar smo mi prestali, ni za popisati. Moraš si misliti, da je bilo Kočevje 22-krat bombardirano in mi skoraj vedno doma v našem stanovanju v eni sobi. Imeli so tam bunker, iz katerega so streljali na grad in iz grada pa spet doli. Šipe na oknih so se vse sesule in strop se nam je sesul na glavo. Midva z možem sva se tiščala v enem kotu z rožnim vencem v roki, ker nas niso pustili ven. Potem proti jutru smo zbežali v eno jamo, naka so bili že nemški avijoni v Kočevju. Rušili so od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne. Ob 9. uri smo se vrnili nazaj domov iz jame. Bilo nas je okoli 60.

"Ko smo prišli na cesto, so bili že nemški tanki na cesti. Nemci so mislili, da smo partizani in so nas postavili v vrsto in navijali tanke proti nam, da nas bodo postrelili. Tam smo že molili kesanje. Vendar je bil tam eden dober Nemec, ki so ga sprosili in mu dopovedali, da mi nismo nobeni komunisti, da smo zbežali pred napadom. Potem nas vendar izpustili domov. Doma smo dobili vse odprto, skoraj vse porušeno in poropano. Okoli hiš so ležali mrtvi eni in drugi. Po tleh so ležale mine na debelo. To je bil še prvi napad.

"Potem smo zbežali v Sajku vas, malo od Kočevja. Pustili smo vse. Samo en kovčeg blaga smo vzeli s seboj. Smo bili čez noč tam. Drugi dan nas niso pustili Nemci več nazaj. Potem smo sprosili, da smo si nahitro malo nekaj speljali gori. Dali nam niso nobenih živil, čes, da smo komunisti. Imeli mo malo krompirja in koruze, tako da mo se preživeli, a slabo. Očetu niso da-

Poledeneli kanadski parnik se je vrnil v luko, potem ko je spremljal konvoj v severnem morju. Visoki valovi in mrzla temperatura ogrožajo plovbo v teh krajih. Na sliki vidimo pomorščaka Bruce Pricea iz Petersboro, Ont., ko se oprijemlje ledenih predmetov, da ne pade.

li niti ene cigarete, tako da je bil že ves rumen od slabosti.

"Potem sem jaz zbolela. Ležala sem tri mesece. Se nisem mogla niti premakniti. Imela sem revmatizem. Sedaj mi je hvalabogu, boljše. Ne morem tako hitro hoditi, toda vsaj ležati mi ni treba. Prišlo je od straha in tudi prehladila sem se v jami. "Nado so Italijani zaprli takoj v začetku. Bila je zaprta 20 dni v Kočevju, potem v Ljubljani tudi eno toliko časa, potem v Kopru. Iz Kopra je bila konfinirana v Italiji, še naprej od Rima, v Bukjani; tam je ostala do italijanske kapitulacije.

"Eni so bili srečni, da so prišli domov, toda dosti so jih Nemci zajeli in odpeljali v Nemčijo, kjer so jih mučili in sežigali. Nada in več drugih so se podali kar čez noč k partizanom. Bili so v veliki smrtni nevarnosti. Eno celo noč so se plazili po trebuhu skozi en gozd. Nemci so jih lovili in streljali na njih, da so jim kroglice švigale okoli glave, toda hvalabogu, se jim ni nič hudega pripetilo. Potem je bila še dve leti pri partizanih. Vsega skupaj je nisem videla štiri leta.

"Pri partizanih si je dobila moža in prišla po končani vojni, že dve leti poročena domov. Šli so najprej v Beograd in dobili si službo na ministerstvu. On je načelnik, ona pa tajnica. Moraš si misliti, Marija, koliko solz sem jaz pretočila samo za njo. Deset let bom šla preje v zemljo. Oh, koliko ena uboga mati prestopane, ko nisem vedno mislila, da jih bom še dočakala.

"Boga sem vedno prosila, da bi še enkrat videla svoje otroke. On me je uslišal. Prišli so po končani vojni vsi trije domov v Sajku vas in tudi mož od Nade. Toda, žalibog, prišli so z avtom, kot se zdijo, prišli so z avtom. Takrat sem se zjokala do solz.

"Ljubo je bil celo vojno v Ljubljani v eni službi. Študije so bile ukinjene tisti čas. Jih ni še zdaj končal. Sedaj polaga izpite za rudniškega inženirja. Medtem je revež še zbolel, ga bolijo želodec. Mora biti na dieti. Je dosti prestopal, ker ni bilo hrane. Jedli so brez vsake maščobe, medtem je pa hudo oslabil. Bil je tudi dvakrat zaprt. Sedaj je poročen, ima že pet mesecev staro hčerko. Zena je uradnica.

"Na Imovini je še vedno v službi, pri njenih starših pa stanuje. On je star 27 let. Erazme mož je bil tudi zaprt od Nemcev štiri tedne, toda so sprosili zanj, da ga niso odpeljali v Nemčijo, kar je malo manjkalo. Erazma ima dva fantka, Markota pet in Tomaža štiri leta stara. Njen mož je profesor. Ona je bila na operaciji, je bila zelo suha, sedaj se je malo popravila.

"Tukaj je bilo pomanjkanje hrane; za božične praznike smo pa imeli cel hleb kruha na mizi, ki ga nismo videli že toliko let. Hvalabogu, sedaj lahko brez strahu zaspimo, ki prej nismo

nikoli. Na tisoče in tisoče avijonov nam je brenčalo nad glavo noč in dan. Vžigalne bombe so metali na vse strani. Žrtv pa še ni bilo toliko, kakor je bilo hudo.

"Sedaj je pa vse veselo. Vse je v petju, godbah, v plesih in veseljih. Otroci pojejo partizanske pesmi, držijo v rokah, kos belega kruha, vriskajo in kričijo: "Tito, naš Tito!"

"Draga mi ljubljena Marija in Tvoja družina. Veseli me, da ste še živi in zdravi in da niste toliko trpeli, kot smo mi tukaj, kar se sploh popisati ne da.

"Sprejmi Ti in Tvoja družina najlepše pozdrave od nas, posebno od Tvoje ljubice tete,

"Ivanke Kovačič."

"Kočevje, 7. januarja 1946.

"Draga Mira!

"Tudi jaz Ti želim nekaj težav napisati, ki smo jih prestali tekom vojne. A to bo le malenkost, ker je nemogoče popisati vseh grozot te vojne. Leta 1941, ko je Nemčija napadla Jugoslavijo, smo imeli tukaj okoli 8.000 Kočevarjev, kateri so takoj pograbili za orožje ter se polastili vseh uradov. Začeli so zapirati Slovence in čakali na Hitlerja. A k sreči ga ni bilo. Prišli pa so Italijani. Par mesecev se so še držali kot ljudje, potem pa so začeli zapirati civilno prebivalstvo, streljati nedolžno ljudstvo, odvajali so ljudi v internacijo. Odvajali so cele vlake ljudi na vse strani. Streljanje je bilo tako noč in dan, da ni bilo mogoče spati. Potem so nas ogradili z železno ograjo in bunkerji okoli mesta, da ni mogel nihče ne noter in ne ven iz mesta.

"Po zaporih so ljudi do smrti pretepali in jih mučili na vse načine; ruvali so jim zobe, zbadali jih z noži, mučili jih z lakoto, z žejo in sam Bog ve, kakšne muke so delali še na ljudeh; trkali so jim nohte s prstov; lomili jim ude, roke, noge, rebra; topli jih tako, da so jim zobe izbili iz ust. V internacijah je za lakoto samo na otoku Rab umrlo okoli 6.000 Slovencev, koliko pa še po drugih logarjih, ki jih je bilo na stotine, tam je pomrlo še več ljudi.

"Ko je Italija prepadla, je prišlo dosti ljudi nazaj, katere je pa skoraj vse Nemec polovil ter jih odpeljal v nemška taborišča, kjer se jim je pa še slabše godilo, kot pa v Italiji. Srečen je bil le tisti, kateremu se je posrečilo pobegniti v gozdove k partizanom.

"Nato je pa še Nemec začel zapirati, internirati, pobijati, streljati in mučiti ljudi, še na hujši način, kot Italijani.

"K Nemcem se je pridružila še tako zvana belogarda, plava

garda in domobranci. To je furška klika, s škofom Rožmanom in narodnim izdajalcem Rupnikom, Nedičem in Mihajlovičem na čelu. Ti so pa hujše delali ubogim narodom, ne glede na spol ali starost.

"Začelo se je klanje, ubijanje in mučenje na veliko. Priča temu so ogromna grobišča in posamezni grobovi, ki se nahajajo povsod po travnikih, njivah, gozdu in gozdovih. Na tisoče pa je grobov raztresenih, ki se niso našli in tudi se najbrže ne bodo našli nikoli več.

"Vsa taka grozodejstva so pa pež, škofje in duhovniki blagoslavljali, kakor tudi sami talci grozodejstva opravljali. Mučili so moške, ženske, otroke, posteljevali dekleta, žive pribijali na stene, kar se še ne zna.

"Tako je bilo naše trpljenje. Po vrhu vsega tega pa so Italijani požigali vasi, ropali živino, obleko, živež itd. Kar so pa Nemci delali, je pa bilo še stokrat hujše. Tako so vse vasi okoli Kočevja daleč okrog v požgane in razrušene. Samo mesto Kočevje, ki je komaj dobro vas, je bilo 22-krat bombardirano, tako da je samo nekaj hiš ostalo, da so se ljudje spravili pod streho. Tako je ležalo kar po 15 do 20 ljudi v eni mali sobi.

"Sedaj pa je že mnogo boljše. Nekaj hiš se je popravilo, tako da za te ljudi, ki so še ostali, zadoštuje. Naj Ti za enkrat zadoštuje to, drugič bomo pa še kaj več napisali. Ni pa nobene grozote te vojne v posameznih krajih popisati, kaj pa še v celoti.

"Te prav priskrbe pozdravljamo kakor tudi Tvojeje moža in Tvoje otroke. Tvoj stric "Mihael Kovačič."

Urednikova pošta

Priredba kluba Oreški za siaro domovino

Cleveland, O. — Spoštovani bratje Hrvati, Slovenci in Srbi! Mi se obračamo tem potom domov, da bi skupno pomagali našemu narodu, ki strada, njih otroci od glada umirajo in do boleznih, kot posledica vojske in domačih izdajic. Potreba je, da jim z združenimi močmi pomagamo, kolikor največ moremo. Zato vas prosimo sodelovanja. Klub Oreški priredi zabavo z lepim programom v nedeljo, 24. marca ob 3. uri popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Zvečer se bo igral ples v obeh dvoranah. V zgornji dvorani igra Vadenov orkester; v spodnji dvorani pa tamburaški zbor Sloga.

Vstopnina je v predprodaji \$0 centov; pri blagajni pa \$1.00 za popoldne in zvečer. Vstopnina samo k plesu zvečer je 60 centov, davek vstet.

Udeležite se te prireditve. Plesali boste lep program. Plesali boste lahko ob godbi ene ali druge vrste in s tem boste pomagali našemu narodu v domovini, kateri našo pomoč potrebuje, in je naša dolžnost, da jim pomagamo. Ves čisti dobiček je namenjen za pomoč ljudem v starem kraju.

Prejmite bratski pozdrav in na svidenje na zabavi. Za odbor kluba "Oreški".

Joe Kovacevich.

Vaš donesek za otroško bolnico v Sloveniji bo znak ljubezni in spoštovanja do potrebnih. V ta namen lahko prispevate tudi v uradu "Enakopravnosti".

MARIE'S BEAUTY PARLOR

6900 St. Clair Ave.

HE 6313 — HE 0157

VELIKONOČNA POSEBNOST

Permanent \$5.00 in naprej do \$10. Permanent za otroke \$3.00; nobenega shampoo ali set za otroke v tej ceni. Odprto od 10. zj. do 9. zv. Zaprt ves dan ob sredah.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Brata prejela pismi iz Ljubljane

Mr. Frank Vidrich, 15718 Grovewood Ave., v Clevelandu in njegov brat Tone v Pennsylvaniji, sta prejela pismi od brata Janeza, nahajajočega se v Ljubljani. Pismi sta bili pisani 25. novembra 1945 ter podajati v podrobnosti okoliščine o smrti njih brata Lojzeta.

Prvo pismo je prejel Frank, ter se glasi:

"Dragi brat:

"Z največjim veseljem sem prejel Tvoje pismo, tudi smo prejeli vse pakete, kar ste jih poslali, skupaj en dan in sicer od Tebe in od brata Toneta ter tudi njegovo pismo od 22. novembra. Res je bilo žalostno ti isto pismo (prvo pismo, v katerem sporoča o žalostni usodi brata). O, da ga ne bi nikdar moral pisati, ali kot sam praviš; Lojze je že prestal vse hudo ter zapustil ta goljufivi svet, boli nas le to, da še zmučenemu telesu niso privoščili nemški rablji miren pokoj čeprav v tujji zemlji; siromak je bil sežgan v krematoriju. Tolaži naj nas zavest, da je padel oziroma trpel in mučeniško umrl za srečo svojih otrok, za boljši svet. Danes sem pisal tudi Tonetu in sem mu bolj obširno opisal trpljenje našega brata Lojzeta in njegovo smrt, tako kot so mi nedavno pripovedovali njegovi sotrpini, naši sosedi; Štefeto v Pepe, Vrbč Franc in Harmelov Ivo, ki so bili boljše sreče, da so se vrnili iz predsob plinskih celic in krematorija.

"Lojze je zapustil otroke, Janko star 15 let, Lojzka 9 let Tonček pa 3 leta, to ti omenjam, da boš vedel kaj in koga poslati. Tudi jaz bi Te prosil za kakšno obleko ker je tudi meni vse pogorelo doma in sedaj krpam vse, kar se dobi za silo. Tudi za čevlje bi Te prosil, toda to ni moja največja prošnja, pač pa, kot veš, igram pri radio orkestru v Ljubljani ali imam zelo slabe instrumente, tako da pri najboljši volji ne morem dati tisto od sebe, kar bi lahko, saj veš sam, da delavec s slabim orodjem tudi malo stori. Ker je s tem tangirana zelo moja bodočnost kot godbenika, Te prav lepo prosim, da bi mi skupaj s Tonetom kupila te instrumente, to je moja vroča želja in resnična potreba, prosim pa vaju zato ker meni tukaj ni mogoče v nobenem slučaju nabaviti si potrebnih instrumentov iz več vzrokov. Prvi je, da je Evropa preveč porušena, ni takih tvornic in če bi se pa le kje kaj našlo, pa nimamo še urejene trgovinske pogodbe z inozemstvom ter ne moremo kupovati, in tretjič pa tudi denar nisem v stanu kaj takega, ker bi bilo potrebno za to imeti težke tisočake. Pravim, če bi

bilo pretežno pošiljati pakete in ustreči mi tej prošnji, se odrečem vsaki drugi pomoči, samo da bi mogel dobiti instrumente.

"Kaj se je delalo tukaj v starem kraju? V par vrsticah sem Ti že zadnjič pisal, bom pa sedaj bolj obširen. Stara Jugoslavija je kapitulirala v par dneh, prišli so Italijani s sladkimi obljubami a z zahrbtnimi mislimi. Ko so pošteni ljudje uvideli kam to vodi, so se odločili na brez-kompromisen boj proti okupatorju. Osvobodilna Fronta se je ustanovila že aprila 1941, a prvi partizanski oddelki borci za svobodo so ustanovljeni proti jeseni 1941 leta. Začelo se je z gerilskimi akcijami, nenadnih napadov na postojanke okupatorja in rušenje prometnih sredstev, železnice, mostove in tako dalje. Ker okupator ni mogel partizanom do živega sam je pa poiskal med domačim ljudstvom izdajalce in žalibog tudi v Cerknici so se našli taki ljudje; omenil Ti jih bom, nekatere boš tudi Ti še poznal. Med prvimi sta bila Zrimškov Adi in njegov brat Frank. Frank je zaslužen plačilo kmalu sprejel, usoda izdajalca pa je doletela tudi Adita, ali je padel v nemilost pri okupatorju, ali je bil nalašč poslan v internacijo, pred partizanskim maščevanjem, ne vem, bil je z menoj skupaj v Padovi v Italiji, kjer je crknil od lakote in uši. Mnogi izmed izdajalcev so šli v internacijo po lastni želji, potem ko jih je narod razkrinkal, iz strahu pred maščevanjem. Potem je bil tudi velik izdajalec, Štentov Jože iz Prščenka (on je tudi sledil našega Joška) no, tudi ta je bil kmalu neškodljiv. Žalostno slavo izdajalcev so si pridobili tudi Tavžlevi z Velike gase, Tone je bil celo župan pod Nemci in je zbežal skupaj z bratom Lojzom v begunsko taborišče. Jože je sicer doma po amnestiji.

"Vodja belegarde je bil Arhar Alojz, ki je sedaj bil obsojen v Kočevju na zaslužen kaznen; njegov brat France pa je zbežal na Koroško skupaj z Štancarjem Matijom, Trebčem Lojzom in Francetom ter domobranski nadporočnik Ranko Jože (Joškov z Male gase) ali njegov brat doktor Alojz je pa bil partizanski kapetan. Ravno tako je padel junaške smrti pri partizanih brat Arharja, Tone, ki je bil tudi z menoj v Padovi.

"Torej vidiš, brat proti rodnemu bratu in žrtve teh izdajalcev pa so umirale po nemških in italijanskih lagerjih ali pa so masno padali pod rafali strojnic, kot na primer v hribih pri Sv Vidu, Kožljeku in tistih okoli hribovskih vaseh, kjer so italijanski fašisti represalije po-

bili vse moške, da se je tiste dni razlegal jok in stok žena in otrok čez hribe in doline, pa nič ne pretiravam. Po krivdi izdajalcev, ki so se pozneje formirali v belogardo in še kasneje pod Nemci v "domobranci", je padlo na stotine, ne, na tisoče slovenskih mož in fantov samo zato ker so bili Slovenci, na tisoče pa nam jih je po krivdi istih požrla tujina s svojimi strahotnimi lagerji in njihovimi mučnicami. Jih je še nekaj teh žalostnih kreaturev izdajalcev in so nekateri že dobili svoje plačilo, drugi pa tudi morajo enkrat priti na vrsto, da bodo odgovarjali za strašne zločine proti rodnemu narodu, čeprav so se začasno umaknili v tujino, ali naši veliki zavezniki nam jih bodo že vrnili ob svojem času. Prvi po spisku, ki pride pred narodno sodbo je Rupnik in kakor je bilo nedavno objavljeno, da ga bodo Angleži izročili skupaj s sokrivci.

"Tukaj sem Ti malo opisal kako je bilo, ali če bi hotel opisati vse, bi mogel napisati debelo knjigo, saj je vsak dan te štiriletnje borbe list zgodovine. Upamo, da bo zavladal končno mir na celem svetu ter, da se bo izplačalo končno živeti. Iskrena zahvala za vse poslano v ime vseh, očeta, Ivane in otrok.

"Zdravo, Tvoj brat

Janez."

Naslednje pismo je pa prejel Tone Vidrich v Penni:

"Dragi brat Tone!

"Tvoje težko pričakovano pismo in paket sem vse v redu prejel 22. tega meseca. Tudi Jože je prejel pismo in paket. Prišrna hvala za vse skupaj. France (iz Grovewooda) je tudi poslal dva paketa in pismo, smo tudi vse v redu prejeli, vse isti dan.

"Da, taka burja je vifrila nad našimi glavami in marsikateroga pometla seboj, na žalost tudi našega brata Lojzeta. Bila sva iste usode, oba v internaciji, iz katere sem se jaz izvelel, a on je ostal, oh zakaj ni bilo narobe, saj takrat sem jaz bil še sam,

ali kaj hočeš, z usodo se ne da barantati. Čeprav je žalost nas vseh neizmerna, tolaži naj nas zavest, da je umrl herojske smrti za boljši svet.

"Pred kratkim sem bil doma na obisku v Cerknici in se menil z očividci njegove smrti in sicer z Vrbčim Francetom tez z Štefeto v Pepetom.

"Delali smo skupaj v Nemčiji v nekem tunelu v največji zimi in v najlažji obleki, kjer je bil tudi grozen prepih. Lojzeta je zeblo pa je ob priliki prinesel z svojega ležišča eno deko ter si jo je ovil okoli telesa, kar pa je opazil en SS-vojak ter ga je začel tako neusmiljeno prepepati, da so po izpovedi Pepeta, z njega kar kapljale kaplje znojne pomešane s krvjo. Po tistem dnevu se je prehladil, da ni bil več sposoben za delo; vsem takim pa namesto, da bi švabske zverine poboljšale hrano, so jim jo še zmanjšale, tako da je namesto prejšnje "juhe" (piši juha a čitaj voda), dobil samo suh kruh z nekaj margarine. Sicer so mu prijatelji pomagali po svoji moči, ali težko bolnemu ne moreš pomagati brez specialne hrane, udobnega bivališča in kar je glavno, brez vseh zdravil. Če bi se tako bolan javil za zdravniško pomoč, bi ga kar živega vrgli v krematorij, če ga ne, bi mogoče preje milostno zadavili ali poslali v plinsko celico. Tako je siromak trpel dalje brez vsake izdatne pomoči, medtem ko so gestapovci kradli pakete, katere so od doma pošiljali s težko muko pripravljene. Siromak je trpel tako stanje 14 dni ko ga je smrt rešila vsega pozemeljskega gorja.

"Drugi očividci same smrti, Harmelov Ivo, je pravil: prišel sem ravno v barako in ko sem šel mimo ležišča, kjer je Lojze ležal, me je zaprosil naj mu popravim vzglavnik. Ko se jaz zlekнем utrujen na moje ležišče, ker sem prišel od dela iz tunela, pa neki drugi sosed zakliče: "poglej Vidrich umira." Hitro sem vstal, stekel k njegovemu ležišču, kjer sem Lojzeta dobil v zadnjem vzdihu; zaprlo

TEREZA ETIENNE

JOHN KNITTEL

Nenadoma so se odprla vrata in paznika je javila, da želi z njo govoriti njen odvetnik.

"Prositi ga, naj vstopi," je rekla Tereza.

Von Breitenwyl je vstopil v celico. Bil je mrtvaško resen.

"Prevladuje mnenje, da je Gottfried nedolžen," je prišel. "Čutim pulz javnega mnenja, ki navadno zrcali mnenje porotnikov. Najhujše pri tem je, da imam navsezadnje tudi jaz isti občutek. Bojim se, Tereza, kakor bi rad obema pomagal: ničesar več ni mogoče doseči! Jutri bom koncentriral svojo obrambo na Gottfrieda. Brez zločina bo padlo na vaše rame. Vpliv profesorja Langbeina je odločil: On se je pečal pretežno z Gottfriedom in manj z vami. Obstoja neovrgljiv dvom o Gottfriedovi krivdi. To berem iz obrazov porotnikov. Prizadeval si bom torej, da bom dosegel oprostilo sodbo za Gottfrieda. Prišel sem, da vam povem to iz čistega prijateljstva."

"Če pa bo Gottfried vztrajal na svojem sodelovanju?" je vprašala.

"Je kljub temu še rahlo upanje."

"Toda ta lopovski Gutenberg? Najbolj trdovratno se je spravljal nad Gottfrieda!"

Nenadoma si je segla z obema rokama v lase.

"Za boga!" je vzkliknila. "Ali

mu je sapo. Po formalnosti utrditve smrti, so ga v najkrajšem času prenesli v krematorij in je bil vpeljen: Žalostno, toda resnično.

"Vaš brat Janez Vidrih"

ni ničesar, kar bi lahko storila, da bi rešila Gottfrieda? Vse porotnike sem si ogledala in prizadevala sem si, da bi prebrala njihove misli. Samo eden med njimi mi ugaja. Mlajši mož s

tenko, rdečo brado, ki je bil jetičen Kristus. Mislim, da bi glasoval za Gottfriedovo prostitev. Da, prepričana sem, da bi bil sporazum je med njimi; sprijateljila sva se razpravo. Toda ostali! Ti rejeni samozadovalni Berni in vsakdo misli na svojo

Pomlad je za vogalom KUPITE ZDAJ

VIGORO, najboljše umetno gnojilo za rastline kot 20 let, kupuje milijone vrtnarjev, da gnojijo travnike, cvetlice, grmičje, drevje in vrtove.

1 ft. vreča.....10c
5 ft. vreča.....45c
10 ft. vreča.....85c
25 ft. vreča.....\$1.50
50 ft. vreča.....\$2.50
100 ft. vreča.....\$4.00

SACCO moderno gnojilo za rastline

1 ft. vreča.....10c
5 ft. vreča.....50c
10 ft. vreča.....80c
25 ft. vreča.....\$1.40
50 ft. vreča.....\$2.50
100 ft. vreča.....\$3.50

Kupite TRAVNO SEMENJE po teh posebnih cenah
City Park travno seme 1 ft.
Pan American travno seme 1 ft.
Special Shady Spot travno seme 1 ft.
Sylvan Shady Spot travno seme 1 ft.
Dutch White detelja 1 ft.
Creeping Bent trava 1 ft.
Zelenjadna in rožna semena v zavojčkah\$5.00
Čebulice, male, 1 ft.

ZAVASKY'S HARDWARE
6011 St. Clair Ave. Tel. EN-51

MI DAJEMO ZELENE EAGLE ZNAMKE

**JE HITRO,
JE GOTOVO,
JE ČISTO--**

JE PLIN

Kaj pravzaprav hočete z kuhinjskim štedilnikom? Gospodinje nam povedo, da hočejo štedilnik, ki jim bo prihranil na času in energiji, toda, ravno tako važno, da bo zasigural vedno izborne rezultate brez uganjanja. In moderni plinski štedilnik je bil izpopolnjen, da izvrši baš to—perfektno.

JE HITER—takojšnja toplota ob gibu vašega zapestja... nobena preostala toplota, ki bi pokvarila priljubljeno jed. Zelenjava tudi brzo zavre, zgoraj na vrhnjem grelcu—prihranjujoč dragocene vitaminske.

JE GOTOV—temperature v pečici se avtomatično držijo enakomerno. In popolna uredba temperatur za kuhanje na vrhu peči zagotavlja natančno in pravo toploto.

JE ČIST—Krasen nov plinski štedilnik je izdelan za lepoto in lažje snajenje. In cevi za izhajajoče pline, so seveda, nepotrebne z današnjimi štedilniki, odobreni po A. G. A.

Vaš prodajalec ima sedaj na ogled modele, ki se jih dobi v obširni izbiri stilov, mer in cen. Obiščite ga kmalu—sami si ogledajte dokazane udobnosti, ki postavljajo plinski štedilnik na prvo mesto za hitro, sigurno, čisto kuho.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

August Kollander

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

HEnderson 4148

NAZNANJA:

Da pošilja denar v vse kraje stare domovine potom navadne ali zračne pošte (AIR MAIL) in potom kabelna. Vsaka pošiljatev je jamčena;

Da prodaja zaboje za pošiljanje hrane in obleke v stari kraj; in

Da opravlja notarske posle,

Postrežba pri Kollanderju je vedno točna in vljudna. Obrnite se nanj v vseh zadevah, ki spadajo v njegov delokrog.

**Ali nameravate barvati
vašo hišo?**

Kakor veste bo letos zelo težko dobiti dobro barvo za barvanje hiš. Pravkar pa smo prejeli zalogo

DUTCH BOY BARVE

ki je boljša kot kdaj popreje

Dutch Boy White Lead

s katerim si lahko sami napravite dobro, trpežno barvo;

LANENO OLJE, ki je 100% cisto

Seveda imamo tudi vsakovrstno barvo za znotraj; vrtno orodje, travna semena in umetna gnojila. Se priporočamo

Anton Dolgan

15617 Waterloo Rd. Wanhoe 1299